

วารสารศิลปะและวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ Arts and Culture Journal, Surindra Rajabhat University

ปีที่ 10 ฉบับที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2558

ISSN 1905 - 6265

สำนักงานวารสาร

สำนักศิลปะและวัฒนธรรม อาคาร 38(อาคารม่วง-เขียว) ชั้น 3 มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

186 หมู่ 1 ถนนสุรินทร์ – ชองจอม ตำบลนอกเมือง อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ 32000

โทรศัพท์ / โทรสาร 044-515227

E-mail : artculturesrru@hotmail.com : Web-site : <http://culturesrru.srru.ac.th>

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ผลงานการศึกษาค้นคว้า วิจัย ทางด้านศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริม สืบสาน และเพื่อปลูกจิตสำนึกให้นักศึกษา คณาจารย์ และชุมชน ตระหนักและเห็นคุณค่าของมรดกทาง วัฒนธรรมตลอดจนสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมท้องถิ่น

ประธานที่ปรึกษาบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.เกษม จันทร์แก้ว

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

ที่ปรึกษาบรรณาธิการ

นางปลั่งศรี มูลศาสตร์

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรเชษฐ์ วรคามวิชัย

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นายธงชัย มุ่งเจริญพร

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นายวีรธรรม ตระกูลเงินไทย

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นางแก่นจันทร์ นามวัฒน์

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นายอุทัย พลพวง

ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสำนักศิลปะและวัฒนธรรม

นายสุदीใจ สะอาดยิ่ง

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดสุรินทร์

พืชมพิจารณา (Peer review)

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ, ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สังข์ศรี, ศาสตราจารย์สุวิทย์ วีระศาสตร์, รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา ภาณุรัตน์, รองศาสตราจารย์ ดร.สารภี วรณตรง, รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยพันธ์ แสนทวีสุข, รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ มีกุล, รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด, รองศาสตราจารย์บุญยัง หมั่นดี, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประทีป แซ่มรัมย์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพนรินทร์ ประพันธ์พัฒน์, รองศาสตราจารย์ ดร.พพนธ์ อุทยานนท์, Dr.Dy Davuth

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ฐาปนา บุญหล้า, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจิงศักดิ์ เขมวิโร, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิลปชัย กงตาล, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนศักดิ์ อัสวจุฬามณี, ดร.เทพนคร ทาธง, ดร.อัชราพร สุขทอง, ดร.กฤษ ครอบจิตต์, นายพรพรณาย คำไธยา

ศิลปินและประชาสัมพันธ์

นายอนุชา ถือสมบัติ

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปวัฒนธรรมเล่มนี้กำเนิดตั้งแต่ฉบับที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2549 จนถึง ฉบับที่ 9 ประจำปีการศึกษา 2557 ได้มีการปรับปรุงคุณภาพมาอย่างต่อเนื่อง ฉบับนี้เป็นฉบับที่ 10 ประจำปีการศึกษา 2558 ภายในเล่มได้มีการปรับปรุงเนื้อหาให้มีความเป็นวิชาการมากขึ้นโดยเพิ่มจำนวนบทความวิจัยและบทความวิชาการที่เรียบเรียงโดยผู้ทรงคุณวุฒิในหลากหลายสาขาที่เกี่ยวข้อง ขณะเดียวกันก็อนุรักษ์ไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์และของภาคอีสาน เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสุรินทร์และของภาคอีสานให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง นอกจากนี้ ยังได้เพิ่มข้อมูลข่าวสารการดำเนินกิจกรรมของสำนักศิลปวัฒนธรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา

กองบรรณาธิการหวังว่า วารสารศิลปวัฒนธรรมเล่มนี้จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน นักศึกษา คณาจารย์ ตลอดจนบุคคลทั่วไปที่เกี่ยวข้องหรือมีความสนใจงานด้านศิลปวัฒนธรรมได้ตามสมควร ทั้งนี้ กองบรรณาธิการขอขอบคุณทุกท่านที่ร่วมส่งบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ และขอเชิญชวนผู้ที่ประสงค์จะส่งบทความหรือผลงานทางวิชาการตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในตอนท้ายของเล่ม ลงตีพิมพ์ในวารสารศิลปวัฒนธรรมเล่มนี้ต่อไป โดยไม่จำเป็นต้องเป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์แต่อย่างใด กองบรรณาธิการขอกราบขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณากลับกรองงานวิชาการที่มีคุณภาพเพื่อการเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมและวัฒนธรรมที่ยั่งยืนต่อไป

บรรณาธิการ

เรื่องจากปก

จากวันแม่ถึงวันพ่อ

ผศ.ดร.ฉลอง สุขทอง.....5

บทความวิจัย

วิถีชีวิตคนกับช้างเมืองสุรินทร์

สุทัศน์ กองทรัพย์.....8

Professional Competencies and Attitudes of Metal Crafts to strive Context of Space and Harmony of the Local Culture According to the Review of the Management and Workers in the Establishment of the Steel Industry

Thepnarintra Praphanphat, Kulpawee Samanthong.....13

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นทางดนตรีเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต

ธิดิ ปัญญาอินทร์.....19

การศึกษา คติ ความเชื่อ และความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ ไหว้ครู – ครอบครุณาภูมิศิลป์ไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

เรขา อินทรกำแหง.....30

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชายแดนไทย-กัมพูชา

นวรรตน์ นิธิชัยอนันต์.....21

ภาพยนตร์สารคดีจากพิธีกรรมสู่ขวัญข้าวของกลุ่มชาติพันธุ์ไทย-ลาว

ณัฐกานท์ ถือสมบัติ.....59

บทความวิจัย

กันตรึม

รศ.ดร.ปิยพันธ์ แสนทวีสุข.....75

ARANGPHAMS, THE EVENT MANAGERS OF THE TRADITIONAL RITUALS OF MANIPUR (INDIA) : ASPECTS ON THE MANAGEMENT SYSTEM OF LOCAL CULTURE

N. Lokendra Singh Tamphasana Rajkumari.....91

ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

นายวีรธรรม ตระกูลเงินไทย

อนุชา ถือสมบัติ.....98

ปกิณกะ

กวีลุ่มน้ำมูล

ทุ่งนาทอง

ฉลอง สุขทอง.....103

บทวิจารณ์หนังสือ	
ประเสริฐ ใจกล้า.....	104
ประวัติท้องถิ่น/ชื่อบ้านนามเมือง	
เมืองรัตนบุรี	
ณัฐกานท์ ถือสมบัติ.....	109
นิทานพื้นบ้าน (ลาว)	
เชียงเมี่ยงกับพญา	
สมจิตร พ่วงบุตร.....	113
เสน่ห์ มนตรา คุณค่า แห่งไหมมัดหมี่	
ผ้าไหม	
ธนพร เวทย์ศิริยานันท์.....	115
อาหารพื้นเมือง	
เบ้าะดร้าบจังกอม (ตำมะเขือพวง)	
สมนึก รัตนกำเหนิด.....	117

จาก Bike for Mom สู่ Bike for Dad

กิจกรรมการแสดงพลังของคนไทยทั้งประเทศเพื่อถวายความจงรักภักดีและเฉลิมพระเกียรติ “พ่อและแม่ของแผ่นดิน”

กิจกรรม Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” ที่จัดขึ้นในวันที่ 16 สิงหาคม 2558 ถือเป็นปรากฏการณ์ครั้งยิ่งใหญ่ที่จะถูกจารึกไว้ในหน้าประวัติศาสตร์ชาติไทย เมื่อประชาชนทั่วประเทศหลายแสนคนออกมาปั่นจักรยานกันอย่างพร้อมเพรียงกัน เพื่อร่วมแสดงความจงรักภักดีเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 83 พรรษา 12 สิงหาคม 2558 ตามพระราชปณิธานของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร

Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” มีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 83 พรรษา 12 สิงหาคม 2558
2. เพื่อให้พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ได้แสดงออกถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
3. เพื่อเป็นการร่วมแสดงออกของประชาชน ถึงความรักที่มีต่อแม่ และแม่ของแผ่นดิน
4. เพื่อให้พสกนิกรทุกหมู่เหล่า ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมจักรยานเฉลิมพระเกียรติอย่างทั่วถึง และเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ ที่จะร่วมกันจัดกิจกรรมถวายพระพรแด่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
5. เพื่อเป็นการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนในการร่วมออกกำลังกาย ทำให้สุขภาพร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ปลุกฝังให้ประชาชนรักการออกกำลังกาย และเสริมสร้างความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา อีกทั้งได้นำกิจกรรมดังกล่าวไปต่อยอดขยายผลต่อไป

สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ได้พระราชทานสิ่งของจากพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเสื้อยืดสีฟ้าสำหรับขี่จักรยาน จำนวน 90,000 ตัว เข็มกลัดพระราชทาน จำนวน 100,000 อัน พร้อมน้ำดื่มพระราชทาน โดยมีกำหนดจัดกิจกรรมขึ้นพร้อมกันทั่วประเทศในวันที่ 16 สิงหาคม 2558 เวลา 15.00 น. ตามเส้นทางที่แต่ละจังหวัดเป็นผู้กำหนด และแน่นอนว่า ประชาชนผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะนำเอาจักรยานราคาถูกราคาแพง คันใหม่หรือคันเก่า ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ เพราะทุกคนตั้งใจที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม Bike for Mom ปั่นเพื่อแม่ นั้น มีจิตเจตนาเดียวกันคือการแสดงพลังของคนไทยทั้งประเทศเพื่อแสดงความจงรักภักดีและเฉลิมพระเกียรติ “แม่ของแผ่นดิน”

ในส่วนพื้นที่กรุงเทพมหานคร พระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พร้อมด้วยพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา จะทรงจักรยานนำข้าราชการและประชาชน เริ่มจากพระลานพระราชวังดุสิต ไปกรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ และกลับมาสิ้นสุดที่พระลานพระราชวังดุสิต รวมเป็นระยะทาง 43 กิโลเมตร

กิจกรรม Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” ถือเป็นภาพประวัติศาสตร์แห่งสยามประเทศอีกครั้งหนึ่ง เพราะได้รับความสนใจจากปวงชนชาวไทยอย่างล้นหลาม มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” ทั่วประเทศตามที่มีการลงทะเบียนเอาไว้ทั้งสิ้น 294,863 คน แบ่งเป็นในกรุงเทพฯ 40,000 คน ต่างจังหวัด 254,863 คน ซึ่งในวันที่ปั่นจริงคือวันที่ 16 สิงหาคม 2558 มีประชาชนทั่วประเทศที่ไม่ได้ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมอีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในส่วนของแต่ละจังหวัด คาดว่ามีประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้มากกว่า 300,000-400,000 คน ดังภาพข่าว

ที่ปรากฏจนทำลายสถิติโลกการรวมตัวปั่นจักรยานที่ประเทศไต้หวันได้ทำสถิติบันทึกไว้ในกินเนสส์ เวิลด์ เรคคอร์ด ไว้ที่จำนวน 70,000 คน

นับเนื่องมาอีก 117 วัน ประชาชนคนไทยทั่วประเทศ ได้มีโอกาสร่วมแสดงพลังถวายความจงรักภักดีและเฉลิมพระเกียรติกับกิจกรรม Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” กันอีกครั้งหนึ่ง เนื่องด้วยสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงมีพระราชปณิธานที่จัดกิจกรรมจักรยานถวายพระเกียรติ และถวายความจงรักภักดี เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ร่วมกับพลกนิกรชาวไทยทั่วประเทศและอีก 66 เมืองทั่วโลก เพื่อถวายเป็นราชสดุดี โดยจะเป็นองค์ประธานนำขบวนจักรยานในวันศุกร์ที่ 11 ธันวาคม 2558

Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” มีวัตถุประสงค์สำคัญตามพระราชปณิธาน ดังนี้

1. เพื่อเฉลิมพระเกียรติและแสดงความจงรักภักดี และกตัญญูต่องานต่อพระมหากษัตริย์
2. เพื่อร่วมใจเทิดพระคุณพ่อ
3. เพื่อความสามัคคีของชาวไทยทั้งชาติ
4. เพื่อสุขภาพกายและใจ ตลอดจนความสดชื่นแจ่มใส
5. เพื่อชมศิลปวัฒนธรรมของชาติ (โซน)

กิจกรรม Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” กำหนดจัดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ 11-13 ธันวาคม 2558 ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติ Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” ทั่วประเทศไทยและอีก 66 เมืองทั่วโลก กิจกรรมโซนกลางแปลงพระราชทาน กิจกรรมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ แสดงพระราชกรณียกิจอันแสดงให้เห็นถึงน้ำพระทัยของในหลวงที่มีต่อพลกนิกรชาวไทยโดยใช้พื้นที่จัดแสดงบริเวณสวนอัมพร และกิจกรรมประกวดภาพถ่าย

สำหรับเส้นทางปั่นจักรยานเฉลิมพระเกียรติในกรุงเทพฯ รวมระยะทาง 29 กิโลเมตร จากพระลานพระราชวังดุสิต แยกหมอเหล็งประตูนํ้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สวนลุมพินี เขาวราช สะพานพุทธ วงเวียนใหญ่ หอประชุมกองทัพเรือ แยกศิริราช สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า ถนนราชดำเนินนอกสิ้นสุดที่พระลานพระราชวังดุสิต

ไฮไลต์สำคัญอีกอย่างหนึ่งของกิจกรรม Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” ซึ่งปรากฏตามสื่อทุกแขนงและเป็นแรงบันดาลใจให้กับใครหลายๆ คนได้ลุกขึ้นสู้ชีวิตคือ ภาพของเด็กพิการไร้แขนทั้ง 2 ข้าง ด.ช.วรรณนะ คำอินทร์ หรือน้องทาม อายุ 11 ปี นักเรียนชั้น ป.5 โรงเรียนวัดหนองนาถกวาง อาศัยอยู่บ้านเลขที่ 220/5 หมู่ 3 ต.หนองกุดลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก ซึ่งพิการไร้แขนทั้งสองข้างตั้งแต่กำเนิด แต่มีความสามารถใช้เท้าแทนมือในการวาดภาพสามารถปั่นจักรยานได้อย่างคล่องแคล่ว และได้เคยเข้าร่วมโครงการ Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” ที่ศาลากลาง จ.พิษณุโลก เมื่อวันที่ 16 ส.ค. 2558 ที่ผ่านมา และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร พระราชทานรถจักรยานเพื่อผู้พิการ ได้เข้าร่วมกิจกรรม Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” ในวันที่ 11 ธ.ค. 2558 อีกครั้งหนึ่ง

กิจกรรม Bike for Mom “ปั่นเพื่อแม่” และ Bike for Dad “ปั่นเพื่อพ่อ” จึงเป็นเหตุการณ์สำคัญ 2 เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 ที่สะท้อนให้เห็นถึงความจงรักภักดีของปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าที่พร้อมใจกันแสดงออกเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่... “พ่อและแม่ของแผ่นดิน” ให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลก

บรรณาธิการ

ฉลอง สุขทอง